

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

Guia docent

Titulacions de Grau i de Màster

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Poesia catalana del segle XX
Codi	100693
Crèdits ECTS	6
Curs i període en el que s'imparteix	segon curs, segon semestre
Horari	dilluns i dimecres d'11:30 a 13:00
Lloc on s'imparteix	Facultat de Lletres
Llengües	Català

Professor/a de contacte

Nom professor/a	Jaume Aulet Amela
Departament	Filologia Catalana
Universitat/Institució	Universitat Autònoma de Barcelona
Despatx	B9/0028
Telèfon (*)	93 586 80 78
e-mail	Jaume.Aulet@uab.cat
Horari d'atenció	a determinar

2. Equip docent

Nom professor/a	el mateix professor de contacte
Departament	
Universitat/Institució	
Despatx	
Telèfon (*)	
e-mail	
Horari de tutories	

3.- Prerequisits

No n'hi ha, tot i que és convenient haver fet **Literatura catalana del segle XX (1)** i **Literatura catalana del segle XX (2)**

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

Aquesta assignatura pretén aprofundir en el coneixement de la poesia catalana del segle XX que s'ha pogut adquirir en les assignatures de primer curs **Literatura catalana del segle XX (1)** i **Literatura catalana del segle XX (2)**. Es tracta d'analitzar alguns llibres cabdals de la poesia d'aquest segle en relació amb els corrents i les poètiques que la caracteritzen.

L'objectiu principal és capacitar per a la lectura del llibre poètic. L'anàlisi detinguda dels poemes, i de la diversa documentació que permeti contextualitzar-los i il·luminar-los, ha de conduir a una lectura o interpretació global del llibre. S'espera que els estudiants progressin en el comentari escrit de textos poètics i crítics, i en l'exposició i defensa oral de les seves lectures.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competència	CE1. Analitzar críticament la literatura catalana en relació amb les circumstàncies històriques en què s'inscriu.
Resultats d'aprenentatge	CE1.1. Descriure el context històric de la literatura catalana contemporània.
Competència	CE2 Aplicar conceptes, recursos i mètodes d'anàlisi literària a la literatura catalana tenint en compte el marc de la periodització de la història literària occidental.
Resultats d'aprenentatge	CE2.1 Interpretar la tradició cultural occidental a partir del segle XIX i fins a l'actualitat .
Competència	CE12 Valorar de forma argumentada i rigorosa les tendències principals, els autors i les obres més representatives de la literatura catalana contemporània.
Resultats d'aprenentatge	CE12.1. Elaborar textos crítics sobre las tendències principals, els autors i les obres més representatives de la literatura catalana contemporània.
Competència	CE4 Elaborar estudis de caràcter històric sobre la tradició literària catalana i anàlisis interpretatives sobre les tendències, els gèneres i els autors de la literatura catalana.
Resultats d'aprenentatge	CE4.1 Redactar assaigs històrics i interpretatius sobre la tradició literària catalana contemporània.
Competència	CE5 Interpretar els textos literaris en profunditat des de bases filològiques (estilístiques, lingüístiques, etc.) i comparatives.
Resultats d'aprenentatge	CE5.1 Reconèixer textos literaris des de bases filològiques i comparatistes i aplicar-los als textos de la literatura catalana contemporània.
Competència	CT1. Dominar l'expressió oral i escrita
Competència	CT2. Potenciar la capacitat de lectura, interpretació i anàlisi crítica.
Competència	CT3. Treballar de forma autònoma o en equip de manera responsable .

Competència	CT4. Realitzar treballs escrits o presentacions orals efectives i adaptades al registre adequat.
Competència	CT5. Aplicar les eines informàtiques i saber consultar les fonts documentals específiques.
Competència	CT6. Utilitzar la informació d'acord amb l'ètica científica.
Competència	CT7. Mantenir una actitud de respecte cap a les opinions, valors, comportaments i pràctiques dels altres.

UAB

Universitat Autònoma
de Barcelona

Guia docent

Titulacions de Grau i de Màster

6.- Continguts de l'assignatura

Temari marc

1. El Modernisme

- El Modernisme i la valoració de la poesia. Plataformes de difusió. La tradició i el context internacional. Influències.
- Corrents poètics:
  - Espontaneisme i vitalisme. Joan Maragall i l'espontaneisme. Els poetes maragallians i altres poetes vitalistes.
  - Les influències simbolistes i parnassianes. Jeroni Zanné, Gabriel Alomar, Alexandre de Riquer, Miquel de Palol.
  - El concepte d'Escola Mallorquina. Miquel Costa i Llobera, Joan Alcover.

2. El Noucentisme

- El Noucentisme i la valoració de la poesia. Plataformes de difusió. La tradició i el context internacional. Influències.
- Línies poètiques dominants i evolució. D'una poètica dominant a un model en crisi. La trajectòria de Josep Carner. "Guerau de Liost". Josep M. López-Picó i altres poetes menors. L'Escola Mallorquina.

3. Els anys vint i trenta

- La poesia i els canvis d'orientació de la cultura. La imatge del poeta.
- Diversificació de les poètiques. Les grans tendències de la creació poètica.
  - La poètica postsimbolista. La reflexió teòrica i el debat sobre la poesia pura. L'evolució de Josep Carner i Josep M. López-Picó. Carles Riba com a eix central. Altres autors. La poètica postsimbolista en la dècada dels 30. Bartomeu Rosselló-Pòrcel.
  - La poesia d'avantguarda. La reflexió teòrica i la connexió amb el postsimbolisme.
    - El futurisme. Vies de difusió. Josep M. Junoy, Joan Salvat-Papasseit i altres. El cas de Joaquim Folguera.
    - El surrealisme. Salvador Dalí i *L'Amic de les Arts*. El cas de J. V. Foix.
  - Altres poètiques. "Pere Quart" i la seva idea de realisme.

4. La postguerra (1939-1959)

- La situació de la poesia catalana durant la postguerra. Plataformes de difusió. El context internacional.
- Corrents i tendències:
  - La readaptació de la poètica postsimbolista: Josep Carner, Carles Riba, J. V. Foix. La reaparició o descoberta dels joves dels anys trenta.
  - Continuitat i evolució dels models d'avantguarda: Josep Palau i Fabre, Joan Brossa.
  - Diferents vies d'acostament a una poètica considerada "realista": Pere Quart, Jordi Sarsanedas, Vicent Andrés Estellés.
  - Dues construccions miticopoètiques: Agustí Bartra i Salvador Espriu.

5. Els anys seixanta

- El Realisme Històric i la poesia. Els models i la tradició. Plataformes per a una dècada.
- La pràctica poètica i els diferents conceptes de realisme. Francesc Vallverdú, Joaquim Horta, Lluís Alpera i altres. El cas de Gabriel Ferrater.
- Altres propostes poètiques. Entre la continuïtat i la renovació

6. Els anys setanta

- Un nou context poètic i unes altres vies de difusió.
- Diversificació de propostes. Entre el mestratge ferraterià, els ressons de Joan Brossa i els múltiples esqueixos de les flors del Mall: Narcís Comadira, Francesc Parcerisas, Pere Gimferrer, Maria-Mercè Marçal i tants d'altres

Lectures

El curs és bàsicament de lectura de poemes, per la qual cosa el temari només és un marc sobre el qual se situaran les obres de lectura obligatòria i els textos complementaris que s'afegeixin a través del campus virtual.

Les lectures obligatòries (amb la bibliografia corresponent, també obligatòria, són):

1. Josep CARNER, *La paraula en el vent* (1914), Barcelona, Edicions 62, 1998 ("El Cangur Plus", 262).

Jaume COLL, "Introducció" a Josep CARNER, *La paraula en el vent*, B., Edicions 62, 1998, ps. 5-50.

2. Bartomeu ROSSELLÓ-PÒRCEL, *Imitació del foc* (1938), Barcelona, Edicions 62, 1991, ("Textual", 4). Hi ha altres edicions.

Josep M. BALAGUER, *Introducció* a Bartomeu ROSSELLÓ-PÒRCEL, *Imitació del foc*, Barcelona, Edicions 62, 1991, ps. 5-60.

3. J. V. FOIX, *On he deixat les claus...* (1953), Barcelona, Quaderns Crema, 1988, ("Obra poètica de J. V. Foix", 5). O bé dins J. V. FOIX, *Obres completes. volum 1: poesia*, Barcelona, Edicions 62, 1974; o dins *Obres completes de J. V. Foix. Volum primer. Obra poètica en vers i en prosa*, Barcelona, Edicions 62 / Diputació de Barcelona, 2000.

Manuel CARBONELL, "J. V. Foix", dins Joaquim MOLAS (dir.), *Història de la literatura catalana* (volum IX), Barcelona, Ariel, 1987, ps. 377-412.

4. Pere QUART, *Circumstàncies* (1968), Barcelona, Edicions Proa, 1998, ("Els Llibres de l'Óssa Menor", 60).

Jaume AULET, «Joan Oliver i les seves circumstàncies. Apunts per a una relectura de la poesia de Pere Quart», *Serra d'Or*, núm. 475-476 (juliol-agost 1999), p. 43-46.

5. M. Mercè MARÇAL, *Cau de llunes* (1977). Barcelona, Proa, 1998, ("Els Llibres de l'Óssa Menor", 92). Reproduït a M. Mercè MARÇAL, *Llengua abolida (1973-1988)*, València, Eliseu Climent editor, 1989, ("Poesia 3 i 4", 58).

Lluïsa JULIÀ, «Introducció» a M. MERCÈ MARÇAL, *Contraban de llum. Antologia poètica*, Barcelona, Proa, 2002, p. 5-54, («Clàssics Catalans», 2).

7.- Metodologia docent i activitats formatives

El professor presentarà els corrents de la poesia del segle XX, especialment els que tenen relació amb els poetes escollits.

El professor guiarà els estudiants en l'anàlisi de textos teòrics i crítics, que seran presentats en grup o individualment i comentats conjuntament.

L'estudiant, amb les orientacions del professor, prepararà la lectura dels textos poètics per tal de presentar-los oralment a la classe o per escrit al professor. D'aquesta manera, al llarg del curs tots els estudiants han d'haver presentat la feina següent:

- Un mínim de dos comentaris de text d'entre els diversos que s'aniran proposant.
- Un treball d'exposició oral d'algun dels llibres de lectura obligatòria o bé un treball per escrit sobre algun altre llibre del període (a concretar amb el professor).

L'estudiant organitzarà en uns apunts la informació obtinguda a classe i l'acumulada pel seu compte.

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
-------------------	-----------	-------	------------------------

Dirigides

Classes teòriques i

Exposició, per part del professor,

35
----

seminaris de discussió de textos	dels punts del programa; contextualització de les lectures escollides.		CE1, 2, 4, 5 i 12
Seminaris de discussió de textos	Discussió de textos poètics, teòrics i crítics.	17,5	

Supervisades

Presentació pública de treballs	Exposició oral, seguint un guió supervisat pel professor, de les lectures de textos teòrics i crítics.	15	CE1, 2, 4, 5 i 12 CT1 a CT7

Autònomes

Documentació	Cerca bibliogràfica. Fonts i recursos documentals.	30	CE1, 2, 4, 5 i 12 CT1 a CT7
Lectura de textos	Lectura guiada de textos.	20	
Redacció de treballs	Comentari escrit de textos poètics, teòrics i crítics, amb guiatge del professor.	25	

8.- Avaluació

El sistema d'avaluació s'organitza en 3 mòduls, cadascun dels quals tindrà assignat un pes específic en la qualificació final:

- **Mòdul de lliurament de treballs**, en què s'avaluaran un o més treballs amb un pes global del 30%.
- **Mòdul de presentacions, anàlisis i discussions de textos a l'aula**, amb un pes global del 10%.
- **Mòdul de proves escrites**, amb un pes global del 60%.

S'establiran uns requisits mínims de compliment a partir dels quals l'estudiant estarà en condicions de superar la matèria.

No podran accedir a la reavaluació els estudiants que en l'avaluació hagin obtingut una nota inferior a 3,5.

Qualsevol intent de plagi en els treballs escrits comportarà el suspens de l'assignatura.

9- Bibliografia i enllaços web

Bibliografia bàsica

Al llarg del curs se subministrarà a través del campus virtual una bibliografia més completa, especialment a propòsit de les lectures obligatòries.

- Jaume AULET, "Estudi introductor" a DIVERSOS AUTORS, *Antologia de la poesia noucentista*, Barcelona, Ed. 62, 1990, ps. 7-54.
- Jaume AULET, "La poesia catalana dels anys seixanta i els diversos usos del realisme", *Caplletra*, núm. 28 (primavera 2000), ps. 33-50.
- Enric BOU (dir.), *Panorama crític de la literatura catalana. Volum V: Segle XX. Del modernisme a l'avantguarda*, Barcelona, Vicens Vives, 2010.
- Enric BOU (dir.), *Panorama crític de la literatura catalana. Volum VI: Segle XX. De la postguerra a*

l'actualitat, Barcelona, Vicens Vives, 2009.

- Àlex BROCH, *La literatura catalana dels anys setanta*, Barcelona, Edicions 62, 1980.
- Ferran CARBÓ, *La poesia catalana del segle XX*, Alzira, Bromera, 2007
- Jordi CASTELLANOS, "Estudi introductor" a DIVERSOS AUTORS, *Antologia de la poesia modernista*, Barcelona, Edicions 62, 1990, ps. 5-74.
- Josep M. CASTELLET, Joaquim MOLAS, *Poesia catalana del segle XX*, Barcelona, Edicions 62, 1963.
- Joaquim MOLAS (dir.), *Història de la literatura catalana. Part moderna* (volums 8, 9, 10 i 11), Barcelona, Ariel, 1986-1987.
- Jordi MALÉ, Laura BORRÀS (eds.), *Poètiques catalanes del segle XX*, Barcelona., UOC, 2008.
- Joaquim MOLAS, *La literatura catalana d'avantguarda: 1918-1938*, B., Antoni Bosch ed., 1983.
- Carles RIBA, *Obres completes. Volum 2: Crítica 1, Obres completes. Volum 3: Crítica 2, Obres completes. Volum 4: Crítica 3*, Barcelona, Edicions 62, 1985-1988.
- Arthur TERRY, *Sobre poesia catalana contemporània: Riba, Foix, Espriu*, B., Edicions 62, 1985.
- Arthur TERRY, *Quatre poetes catalans: Ferrater, Brossa, Gimferrer, Xirau*, Barcelona, Edicions 62, 1991.
- Joan TRIADÚ, *Poesia catalana de postguerra*, Barcelona, Edicions 62, 1985.

Enllaços especialment útils

- Traces. Bases de dades de llengua i literatura catalanes <http://traces.uab.cat/>
- Altres recursos <http://www.traces.uab.es/tracesbd/altresrecursos/literatura.html>

